

J.R Rösten

Allting började med ett skämt.

William hade suttit i direktsändning av sitt kvällsprogram, Nattstudion, och gjort narr av kulturministerns senaste uttalande i en presskonferens. Han sa det som alla tänkte men inte vågade säga.

- *“Det verkar som att vår kulturminister inte kan skilja på en teaterpjäs och en presskonferens!”*

Publiken skrattade. Williams ord exploderade på sociala medier som fylldes av memes. William åkte hem sent, nöjd som han alltid var efter en show. Han satte sig i soffan med ett glas rödvin och somnade framför en dokumentär om gamla svartvita filmer.

Några dagar senare avgick kulturministern. Officiellt på grund av “utmattning”.

William skrattade åt sammanträffandet. Men när samma sak hände igen när han i sitt program kallat en högt uppsatt bankchef “lika stabil som ett korthus i storm” började han undra. Två dagar senare hade banken fallit och bankchefen hade blivit som uppslukad av jorden.

Han testade det i smyg, i nästa show pratade han om en politiker som länge försökt klättra i partiet. En viss Johnsson som han kallade “en dold stjärna”. Efter en vecka så var Johnssons ansikte överallt och toppade alla i opinionsmätningarna.

Williams händer skakade. Det var längre inget sammanträffande.

Han berättade inte för någon. Inte för producenten av programmet, inte ens för hans sambo, Lina, som började ana att någonting var fel.

- *“Du sover knappt”,* sa hon en kväll när de skulle lägga sig. *“Du stirrar bara ner i mobilen som om du väntar på ett straff.”*

- *“Jobb”,* mumlade han.

Han blev mer frånvarande än vanligt. Han började välja sina ord med precision.

När han skämtade om att ett TV-program var “dött”, så lades det nästa dag ner och när han sa att en författare var “en röst för framtiden” så ökade försäljningen av hennes böcker som aldrig förr.

Och när han, efter ett glas vin för mycket, slängde ur sig om hur “sliten och utmattad” premiärministern ser ut att vara så såg han dagen efter med kaffekoppen i hand att - -
“premiärministern sjukskriven på obestämd tid”

William stängde av TV:n. Hjärtat slog som en trumma i bröstkorgen och han började få huvudvärk.

Makt. Ordet smakar både sött och bittert. I alla fall för William i den situation som han är i nu. Det började äta honom. Bokstavligt. Han åt mindre, sov mindre och tappade vikt.

Producenten började bli fundersam och Lina tyckte att han såg “sjuk” ut.

William hade aldrig sett sig själv som en riktig underhållare. Någon som fyllde ett tomrum i folks vardag. Men nu var han något mer. Nu kunde han med sina ord varje gång han öppnade munnen fälla murar eller resa monument.

En kväll stod han och tittade sig själv i spegeln i sin loge. 12 minuter kvar till sändning. Han såg på sig själv och hur hans mun rörde sig, hörde hur orden viskade tillbaka:

- *“Du kan ändra världen. Bara du.”*

Men en annan röst inom honom svarade:

- *“Eller så är du bara deras spegel. De vill höra dig säga det som de redan tror. Och det som du säger - blir verklighet.”*

Han försökte låta bli. Han ville inte göra uttalanden längre, inte riskera farliga risker. Men tittarsiffrorna skrek efter mer. Folk kunde ropa till honom på gatorna:

- *“Du är vår sanningssägare, William!”*

William kunde då le lite stelt tillbaka, händerna i fickorna, med dåligt samvete. Allting som han uttalade sig om kom från *hans* mun och det var någonting som gjorde huvudvärken mycket värre. Han började förstå: det var inte han som styrde. Det var folket. Hans röst var bara själva kanalen, deras begär var makten.

Det var en kväll som William blev bjuden av en bekant journalist på middag. Han funderade på att tacka nej, men Lina tyckte att han skulle gå för programmets skull. Det var en liten sammankomst: en ekonom, en konstnär, en advokat, några mediapersonligheter. Samtalen flöt lätt på och vinflaskorna öppnades en efter en.

Till slut frågade någon, skämtsamt:

- *“William, säg nu - vem vinner nästa val?”*

Alla skrattade. Men sorlet tonade bort när de märkte att William inte svarade direkt. Alla blickar riktades mot honom. Han tog ett djupt andetag och försökte avfärda det:

- *“Jag är ingen spåman, jag bara skämtar i TV.”*

Men folk log inte längre. De lutade sig fram, väntade. En sekund kände han den där söt-beska smaken av makt på tungan. Han hade kunnat säga ett namn. Ett enda. Och hela rummet, om inte hela landet, skulle börja röra sig i den riktningen.

Han valde att resa sig.

- *“Jag behöver lite luft”*, mumlade han och gick ut balkongen.

Han lutade sig mot räcket och skakade. Inne i lägenheten började de prata igen, men William visste att de inte såg på honom på samma sätt längre. De såg ingen man. De såg en röst.

Till slut brast det.

En kväll kom det ett SMS från producenten:

- *“Ikväll vill vi att du tar ställning mot presidenten. Folk är redo. Våga”.*

Han satt i sminkstolen i sin välprydda loge, blicken fast i spegeln. Hans läppar darrade. En mening formades i hans huvud:

- *“Presidenten är svag”*

Han visste vad som skulle hända. Ett ord, och hela nationens riktning skulle förändras. Ett ord, och människor skulle jubla - eller dö.

Publiken jublade redan innan han hade öppnat munnen. De ville ha blod. De ville ha förändring. Han svalde, kände hur makten tryckte mot hans hals som en osynlig hand. När ljusen tändes och kameran började sända, log William. Men han sa inte vad publiken väntade sig.

- *“Ibland, börjar han långsamt, “tror vi att makt sitter i en person. En ledare eller en kung. Men sanningen är att makten sitter i oss alla. I varenda ord vi väljer att själva tro på.”*

Tystnad. Sedan ett tveksamt sorl från publiken. Producenten var bekymrad och höll sig för huvudet i kontrollrummet. William fortsatte att predika:

- *“Ni gör mig mäktig genom att lyssna. Ni ger butiker och företag makt genom att köpa. Så kanske är den verkliga frågan inte vem som styr - utan varför vi låter de göra det.”*

Reaktionerna blev blandade. Vissa kallade honom feg och vissa kallade honom för en filosof. Presidenten sa ingenting. Han försökte återgå till vardagen. Gå på promenader, vara med sin sambo, stängde av sin mobil. Men förväntningarna fanns överallt.

När han gick till ett café och beställde en kaffe sa baristan:

- *“Tror du att inflationen kommer gå ner, William?”*

När han satt och väntade nere i tunnelbanan lutade sig en äldre kvinna sig fram:

- *“Kan du säga att jag kommer bli frisk? Bara en gång?”*

Han log svagt, men svarade inte. Han vågade inte. En kväll bröt hans sambo Lina ihop.

- *“Jag känner dig inte längre”, grät hon. Du ser mig som en av dina tittare, inte din partner. “*William försökte sträcka sig efter henne för att trösta, men hon ryggade tillbaka.

- *“Om du älskar mig, säg det då, viskade hon.”*

Orden brände på hans tunga. Han var rädd. Rädd att om han sa det, kanske någonting skulle förändras oåterkalleligt. Till slut fick han bara fram:

- *“Jag vill bara skydda dig”*

Lina gick ut från rummet utan ett ord och med tårarna i ögonen. Månaderna gick. William fortsatte sända, men mer försiktigt. Mindre satir och mer allmänna reflektioner. Han pratade om vädret, om fotboll, om musik. Men tittarna och publiken kände skillnaden. Siffrorna

dalade. Producenten försökte uppmuntra William till att prata om det publiken ville höra. Det som han undviker.

- *“Du har tappat bettet”, sa producenten. “Folk vill höra sanningen. De vill höra dig fälla avgörandet.”*

William log stelt och svarade inget. Han känner hur denna makten drabbar hans liv mer och mer.

En natt drömde han att han stod i ett mörkt rum av människor utan ansikten som sjöng i kör: *Rösten! Rösten! Rösten!*

När han öppnade munnen för att tala, rörde sig deras munnar också i samma takt. Orden som han försökte formulera ekade tillbaka tusenfaldigt. Han försökte hålla tyst, men då fyllde tystnaden rummet med en fruktansvärd tyngd.

Han vaknade kallsvettig. Lina sov inte bredvid honom längre. Hon hade flyttat ut två veckor tidigare.

Han såg sig själv i spegeln. I den såg han nu en främling. Hans stubb hade blivit permanent, hans ögon rödsprängda och munnen en hård linje av torkade läppar. Han visste vem han hade blivit: En man som inte längre ägde sina egna ord.

En kväll stod han och blickade ut över staden med ett glas i handen. Ljuset från tusentals fönster lyste som stjärnor. Han insåg att bakom varje fönster finns det någon som väntade på att någon annan skulle tala åt dem. Han visste också att i ett av alla de där fönsterna, fanns Lina.

Och han förstod till sist: makt är ingenting som man personligen äger. Den flyttade sig från person till person, alltid letande efter nästa röst att tala igenom.

Han tog upp mobilen, skrev ett meddelande till producenten:

“Jag slutar, hitta någon annan”.

Sedan stängde han av mobilen och lät mörkret svepa in honom.

Slut.